

Резолюція
IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
«Здоров'я як особистий, освітній і суспільний феномен»
26 листопада 2020 року
м. Суми

Заслухавши та обговоривши доповіді, повідомлення, інформування засобами чату за допомогою платформи проведення конференції Microsoft Teams, її учасниками констатовано, що актуальність проблеми здоров'я на особистому, освітньому, суспільному рівні може бути вирішена шляхом формування та розвитку здоров'язбережувальної компетентності. Ціннісна компонента цієї компетентності і є орієнтиром вибудови особистістю своєї власної життєвої траєкторії.

IV Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція, проведена у відеорежимі засобами дистанційного освітнього формату, надала можливість сфокусувати увагу на розв'язанні нагальних проблем **саме освітнього характеру**. Це вагомо з різних причин:

особистість дитини формується, зокрема, або навіть і переважно, у **закладі освіти**, адже через неї проходить кожна людина, і вплив на її розвиток роблять підготовлені фахівці, отже цей вплив професійний;

особистість дорослого-педагога розвивається умовами та вимогами його професійної діяльності. Він – найперший приклад на ділі тих істин, правил і законів, яким навчає своїх учнів;

і кінець-кінців, наше суспільство все вийшло із школи. І як говорить народна мудрість: що Іванко не навчився, того Іван не вмітиме. І тут не в знаннях справа. А знову ж таки у цінностях, отже, ставленні та мотивації, які формують у дітях якості компетентної та діяльної особистості. Важливо прищеплювати постійно і системно малюкам – школярикам – підліткам та старшокласникам якості впевненої, наполегливої, вольової особистості, а це є психічне здоров'я, цілеспрямованої – духовне здоров'я. Наповнити освітнє середовище безпекою, піклуванням про самопочуття вихованців та учнів – фізичне здоров'я. Зробити освітню установу дружньою до дитини, у яку хочеться приходити – це є соціальне здоров'я. І от ця гармонія здатна змінювати й розвивати наше **суспільство в майбутньому**. Бо воно виходить із сьогоднішніх учнів, вплив на яких робимо ми.

Обговоривши сучасний стан та перспективи впровадження в закладі освіти здоров'язбережувальних технологій, формування в учнів, студентів, вихованців безпечного і здорового способу життя, екологічної грамотності, проблеми організації виховного процесу щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих

навичок, профілактики булінгу (цькування), кримінальних правопорушень, вживання наркотичних і психотропних речовин та запобігання торгівлі людьми;

зосередивши увагу на методиці викладання основ здоров'я, курсів і факультативів здоров'язбережувального змісту;

розглянувши шляхи розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі, перспективи функціонування закладу освіти як осередку (Школи / Центру) здоров'я;

орієнтуючись на стратегічні цілі **НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ** розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі:

1) **здоров'язбережувальна складова освіти** – зміст освіти та методики навчання формують в учнів компетентності, необхідні для здорового та безпечного життя, сприяють ухваленню рішень учнями щодо власного здоров'я, його збереження та дотримання здорового способу життя;

2) **комплексність розвитку фізичної культури та посилення рухової активності** – підвищити рівень фізичної активності учнів шляхом формування та реалізації комплексного підходу до фізичного розвитку в закладах освіти, що передбачає навчальні заняття з фізичної культури, загальну рухову активність учнів, широке залучення працівників закладів освіти, батьків та місцевих громад до культури фізичної активності;

3) **розбудова системи здорового харчування**, формування культури харчування та правильних харчових звичок – забезпечити учнів їжею та напоями, які відповідають сучасним принципам здорового харчування, рекомендаціям Всесвітньої організації охорони здоров'я та Міністерства охорони здоров'я України, сформувати культуру здорового харчування, правильних харчових звичок, основ здорового харчування та здорового способу життя;

4) **удосконалення медичного обслуговування учнів та працівників закладів освіти** – створення умов для медичного обслуговування дітей шкільного віку, проведення щорічних медичних оглядів, моніторингу стану здоров'я, здійснення лікувально-профілактичних заходів, у тому числі профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, виявлення чинників ризику та потенційних проблем із здоров'ям, забезпечення супроводу дітей шкільного віку із хронічними захворюваннями та надання екстреної медичної допомоги у випадку невідкладних станів, а також здійснення постійного спостереження за станом їх здоров'я та розвитком;

5) **ефективне психологічне забезпечення освітнього процесу** – створення в закладі освіти умов, які сприяють охороні психічного здоров'я учнів та педагогів, надання їм психологічної та соціально-педагогічної підтримки;

6) **підготовка працівників закладу освіти та їх здоров'я** – працівники закладів освіти дотримуються принципів здорового та безпечного способу життя, сприяють формуванню відповідних компетентностей в учнів, вміють запобігати проявам насильства та булінгу (цькування);

7) **безпечність, доступність та інклюзивність освітнього середовища** – у закладі освіти створені умови, що забезпечують належні та безпечні умови навчання, виховання, розвитку учнів, формування у них гігієнічних навичок та засад здорового способу життя, створені умови фізичної та психологічної безпеки учнів, з урахуванням їх потреб та можливостей, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх дітей, у тому числі з особливими освітніми потребами;

8) **міжсекторальна взаємодія та залучення соціальних інституцій** – заклади охорони здоров'я, органи та установи у сферах молодіжної політики, спорту, соціального захисту, культури, правоохоронні органи співпрацюють у процесі створення та забезпечення функціонування здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища. У закладі освіти на основі міждисциплінарної взаємодії та комплексного підходу за участю всіх учасників освітнього процесу формується та підтримується освітнє середовище, що відповідає їх потребам у розвитку, збереженні здоров'я та безпеці. Батьки учнів, місцева громада, громадські організації та активісти зацікавлені у здоровому та безпечному способі життя дітей, активно долучаються до формування середовища, максимально сприятливого для всебічного розвитку та безпеки дітей.

та на необхідні для їх реалізації завдання:

1) формування в учасників освітнього процесу гігієнічних навичок та засад здорового способу життя, зокрема звичок здорового харчування, фізичної активності, безпечної комунікації;

2) створення сучасного, розвивального, безпечного, комфортного та інклюзивного освітнього середовища, яке сприяє збереженню та зміцненню здоров'я, захисту від небезпек, підвищенню рухової активності дітей;

3) забезпечення відповідності змісту повної загальної середньої освіти та методик навчання сучасним потребам дитини у збереженні та зміцненні здоров'я, захисті від небезпек, підвищенні рухової активності, безпечній комунікації;

4) упровадження принципу недискримінації, в тому числі конфіденційності щодо наявності будь-яких дискримінуючих ознак;

5) запобігання вживанню учнями, іншими учасниками освітнього процесу тютюну, алкоголю, наркотичних засобів, інших речовин із психоактивною дією, унеможливлення їх розповсюдження та вживання в закладі освіти та на прилеглих до нього територіях;

6) створення для учасників освітнього процесу можливості користуватися сучасною матеріально-технічною базою для забезпечення здоров'язбережувального компонента навчання, рухової активності, безпечних та нешкідливих умов (спортивні зали і майданчики, басейни, роздягальні, душові, туалети в будівлях закладів освіти, сучасний спортивний інвентар, нові/оновлені підручники, посібники, демонстраційне обладнання, ширококутний доступ до Інтернету тощо);

7) забезпечення готовності педагогічних працівників до надання якісних освітніх послуг у процесі забезпечення соціального та здоров'язбережувального компонентів навчання, формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, психологічного супроводу учасників освітнього процесу, запобігання під час навчання проявам насильства та булінгу (цькування), порушенням прав дитини, зокрема шляхом використання Інтернету;

8) удосконалення механізму надання медичних послуг дітям шкільного віку;

9) інформування медичними працівниками учнів з питань вакцинації, профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, збереження свого сексуального та репродуктивного здоров'я, попередження поширення серед дітей та підлітків звичок, небезпечних для їх фізичного та/або психічного здоров'я;

10) удосконалення системи організації харчування в закладах освіти, яка має забезпечити формування культури здорового, збалансованого споживання їжі та питної води, а також модернізації обладнання для їдалень (харчоблоків) закладів освіти;

11) здійснення моніторингу процесів реалізації соціального і здоров'язбережувального компонентів навчання, забезпечення рухової активності учнів під час освітнього процесу, запобігання насильству та булінгу (цькуванню), забезпечення здорового харчування в закладі освіти;

12) упровадження в закладах освіти міжнародних програм із протидії проявам насильства та булінгу (цькування) і їх попередження;

13) удосконалення механізму психологічного супроводу та підтримки в закладах освіти, запровадження дієвого механізму взаємодії закладів освіти та охорони здоров'я для охорони психічного здоров'я дітей;

14) розвиток міжсекторального співробітництва та державно-приватного партнерства у забезпеченні функціонування здорового та безпечного освітнього середовища;

15) створення умов для активної участі громадськості у проведенні заходів з навчання учасників освітнього процесу навичкам здорового та безпечного способу життя, запобігання насильству та булінгу (цькуванню);

16) проведення ефективних інформаційних кампаній для учасників освітнього процесу, спрямованих на популяризацію здорового та безпечного способу життя, вакцинації, профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, протидію поширенню серед дітей та підлітків звичок, небезпечних для їх фізичного або психічного здоров'я;

ураховуючи нормативні документи:

Указ Президента України від 7 грудня 2019 року № 894 “Про невідкладні заходи щодо покращення здоров'я дітей”;

Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (схвалена Указом Президента України від 25 червня 2013 року № 344);

Концепцію реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988);

Концепцію розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1018);

Національний плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 року № 530);

нормативні документи з проблеми здоров'язбереження регіонального рівня
РЕКОМЕНДУЄМО:

Органам управління освітою:

1) забезпечувати науково-методичний супровід безперервної професійної підготовки та методичної взаємодії педагогів з проблем освітніх проблем здоров'язбереження;

2) ввести курси за вибором для зацікавлених педагогів освітніх закладів з проблеми здоров'язбереження в освіті, метою яких є підготовка педагогів до здійснення здоров'яспрямованої діяльності в закладах, відпрацювання інноваційних технологій навчання учнів здоров'ю;

3) координувати міжнародні, всеукраїнські проекти з проблем здоров'язбереження; дослідно-експериментальну діяльність різного рівня; здоров'яспрямовану діяльність, здійснювану методичними кабінетами (центрами) та методичними об'єднаннями вчителів основ здоров'я, координаторами здоров'яспрямованої діяльності органів управління освітою;

4) активізувати створення в закладах освіти осередків шкіл (центрів) здоров'я з подальшим залученням їх до діяльності в проекті «Європейська мережа шкіл сприяння здоров'ю»; через базовий освітній заклад (експериментальний майданчик) – Школу сприяння здоров'ю в районі (місті; громаді) забезпечити методичні й координаційні функції щодо розвитку проекту «Європейська мережа шкіл сприяння здоров'ю»;

5) проводити педагогічні дослідження, спрямовані на розбудову моделей Шкіл (Центрів) здоров'я в закладах освіти всіх типів;

6) знайомити педагогів із перспективним досвідом здоров'яспрямованої діяльності закладів освіти, окремих педагогів під час проведення методичних заходів, у процесі підвищення кваліфікації.

1) удосконалювати міжсекторальну взаємодію щодо проведення інформаційно-просвітницької роботи з формування здорового способу життя, попередження дитячого травматизму, виховання культури здоров'я;

На рівні закладу освіти його керівникам:

1) спрямувати діяльність на підвищення здоров'язбережувальної компетентності педагогів із питань формування здорового способу життя, безпеки

життєдіяльності, превентивного навчання і виховання, репродуктивного здоров'я учнівської молоді через відповідні навчальні курси, методичні заходи, експрес-курси на базі ОППО;

2) забезпечувати виконання нормативно-правових документів із питань формування здорового способу життя, охорони життя та здоров'я учасників освітнього процесу, безпеки життєвої діяльності учнів та педагогів тощо; спрямовувати педагогічний колектив на подолання шкільних факторів ризику на здоров'я учнів;

3) через здоров'яспрямовану діяльність у навчальному закладі забезпечувати формування в учнів та педагогів позитивної мотивації на здоровий спосіб життя;

4) визначальними для здоров'яспрямованої діяльності в навчальному закладі вважати впровадження цільових проєктів, програм та превентивних заходів щодо профілактики булінг та інших негативних проявів у дитячому та молодіжному середовищі, ВІЛ-інфекції/СНІДу, формування здорового способу життя та культури здоров'я в підростаючого покоління;

5) працювати над розбудовою та забезпечити функціонування в навчальному закладі осередку здоров'яспрямованого навчального закладу – Школи (Центру) здоров'я;

6) залучати батьківську громадськість до роботи з пропаганди культури здоров'я; систематично організовувати та проводити заходи щодо підвищення рівня педагогічної компетентності батьків з питань оздоровчої функції освіти;

7) організувати співпрацю з установами та організаціями, що займаються проблемами здоров'язбереження на всіх рівнях (районних (міських), обласних, всеукраїнських, міжнародних).

Педагогам закладів освіти:

1) підвищувати власну особистісно-професійну здоров'язбережувальну компетентність шляхом участі в різноманітних навчальних, наукових, науково-методичних заходах, в самоосвітній діяльності, реалізуючи індивідуальний план професійного розвитку;

2) свою педагогічну діяльність спрямовувати на формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності, свідомого ставлення до свого життя і здоров'я, оволодіння основами здорового способу життя, навичками безпечної для життя й здоров'я поведінки. Освітній процес здійснювати з використанням здоров'язбережувальних технологій;

3) сприяти становленню у навчальному закладі Шкіл (Центрів) здоров'я;

4) упроваджувати в навчально-виховний процес інноваційні освітні технології – інтерактивні, проектні, ІКТ, які найкраще сприяють формуванню в учнів життєвих компетентностей;

5) презентувати ідеї власного педагогічного досвіду з проблеми здоров'яспрямованої діяльності в освіті та формування в учнів, вихованців, учнівської молоді здорового способу життя в методичній роботі, ЗМІ: освітянській пресі, через персональні електронні освітні ресурси;

6) вивчати кращий досвід учителів з проблеми здоров'яспрямованої діяльності в освіті.

Учасники IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Здоров'я як особистий, освітній і суспільний феномен» – усього 67 осіб.

26 листопада 2020 року